

On February 14-15, 2017, POINT brought together representatives from civil society and communities from across Myanmar to review the current status of rotational farming, also known as shifting cultivation or shwe pyaung taung ya. RRtIP, KMSS, and POINT shared research from Kayah, Naga, and Chin villages, and LCG reviewed the relevant laws and policies. Attendees from Kayan, Mon, Karen, Danu, Naga, Chin, Kachin, Burmese, Pa-O', and Rakhine ethnic groups shared their knowledge about the status of shifting cultivation practices in their states and regions, discussed existing laws and policies, and prepared recommendations for REDD+ and other national processes regarding shifting cultivation.

Recommendations

- Shifting cultivation is an organic, diverse, and sustainable agricultural system that farmers across the country depend upon for their livelihoods and cultural traditions.
- Shifting cultivation land should be recognized and protected in law and policy by the government of Myanmar.
- Laws should be updated to recognize customary tenure, including, but not limited to, harmonizing land laws with the National Land Use Policy.
- There should be a clear and accessible process for registering customary land, including shifting cultivation. The process should allow registration of land by a community, not just individuals.
- Further dialogue should be held with communities, civil society, political parties, government, and ethnic armed groups on how to recognize customary land tenure and shifting cultivation.
- Communities should be assisted to document their customary tenure.

The Benefits of Shifting Cultivation

Shifting cultivation is a form of rotational agriculture in which fields are cleared with fire, cultivated for a year or two, and then left fallow for forests to regenerate. The fallow period allows soil fertility to regenerate, helps to control pests and diseases, and provides a home for native plant and animal species. Birds carry seeds of native species into the regenerating forest fallows.

After a suitable fallow period, farmers use controlled burns to clear the same areas again, taking care that the fire does not spread outside of the intended area. Fires help to control pests, and the ash fertilizes the soil. In some ethnic groups, farmers leave valuable and rare trees standing in shifting cultivation fields, and pollard the branches.

Livelihoods: Shifting cultivation fields and fallows provide vegetables, fruits, bamboo, timber, rattan, fuelwood, medicinal plants, wildlife, and cloth. Unlike farmers who focus on only one commercial crop, shifting cultivation farmers grow this diversity of crops to reduce the risk of a poor harvest or a drop in the market price.

Shifting agriculture farmers also reduce risk because they do not need to buy seeds, fertilizer pesticide, or other inputs. They do not need to have money to invest, and do not need to borrow money and risk falling into debt.

Biodiversity: Fields and fallows are home to many different species and contain a high level of biodiversity. Farmers preserve and generate agricultural biodiversity by saving, sharing, and testing local seed varieties.

Health and nutrition: Shifting cultivation provides fresh, organic vegetables for farmers in the uplands and for people living in the city.

Culture: Communities work together to cultivate their fields, which promotes mutual respect and unity. Traditional culture is expressed through shifting cultivation practices.

Difficulties Facing Shifting Cultivation

There is currently no effective way to recognize shifting cultivation land under the current government system. The resulting tenure insecurity threatens farmer livelihoods and the environment, as farmers lose land that they need for cultivation. Losing land often means shorter fallow periods, and making it more difficult to maintain the sustainability of shifting cultivation.

Communities are losing their shifting cultivation land to development projects and commercial concessions. Monoculture agricultural plantations, development projects, and government timber and conservation projects are taking community land and leaving no room for them to practice sustainable upland agriculture.

The expanded designation of areas under the Permanent Forest Estate as Public Protected Forest, and Protected Areas, has also reduced the land available for sustainable shifting cultivation. When shifting cultivation land is designated as PFE, shifting cultivation on established fallows becomes illegal and is blamed for causing deforestation and forest degradation.

Deforestation in upland areas is being caused primarily by business interests, not by shifting cultivators. Businessmen are legally and illegally extracting timber and bamboo and are producing charcoal on community land. Loggers sometimes carelessly cause forest fires, and the cattle to transport logs destroy the local community's agricultural fields. The lack of transparency in the government logging system means that local communities do not know what is being extracted legally, which makes it difficult for them to protect forests that are being cleared illegally. Weak law enforcement makes protecting forests on customary land even more difficult.

Environmental degradation caused by these business interests makes communities more vulnerable to natural disasters like landslides and flooding, and makes it more difficult to recover after a disaster. Climate change will make these disasters more common, and upland farmers report that they are already feeling its effects.

How should shifting cultivation land be recognized?

The rights of Indigenous Peoples should be recognized in land laws, and their land should be protected. The laws should also be harmonized with the National Land Use Policy to recognize customary tenure. Women's land rights and their role in decision-making must be recognized and strengthened.

There should be a clear procedure for registering shifting cultivation land, and one ministry should have the responsibility to lead this process. The registration should allow shifting cultivation to be registered as community land.

Under the current legal framework, there are no appropriate mechanisms for recognizing shifting cultivation land. The groups discussed the options of registering each field a temporary plantation each year under the Ministry of Agriculture, or registering the whole area, including fallows, under the Forest Department. Both of these options have serious drawbacks.

In order to update the relevant laws and policies there must be more dialogue between communities, government, civil society, and EAOs to come to a common understanding about how to recognize shifting cultivation and customary tenure.

Implications for REDD+: Does shifting cultivation cause deforestation or forest degradation?

The discussion groups at the workshop agreed that shifting cultivation does not cause deforestation. When land tenure is secure, farmers clear land within the shifting cultivation area and do not significantly encroach into the forest area. While shifting cultivation did cause clearance of primary forest at some point in the past, this is true for all agricultural systems, and no other agricultural system is considered a driver of deforestation for clearing primary forest generations ago.

There was more debate on whether shifting cultivation causes forest degradation. The difference in opinion was based on whether the group considered shifting cultivation to be a forest, or an agricultural system that maintains high tree cover.

Forest degradation often refers to forests that are being changed by human use, like selective felling or rotational timber extraction. Forests that are harvested for timber and then allowed to regenerate are similar to shifting cultivation, leading to comparisons that both cause forest degradation but not permanent deforestation. However, shifting cultivation is managed as an agricultural system, and should be compared to other forms of agriculture, not to undisturbed primary forest.

Next Steps

Participants suggested the following steps to secure shifting cultivation land and customary tenure:

- Policy dialogue with communities, parliament, NGOs, international organizations, political groups, and Ethnic Armed Organizations to come to a common understanding of how to recognize customary tenure and shifting cultivation land.
- Document customary tenure with communities and map customary land claims. Documentation can be part of a consultation process where communities research their own system and provide recommendations for how it should be recognized.
- Conduct research on customary tenure and shifting cultivation.

အလှည့်ကျ မြေအနားပေး တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးစနစ် (ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာ)နှင့် ရက်ဒ်အပါင်းဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ၏ အစီရင်ခံစာအနှစ်ချုပ်

ပွိုင့်-ရိုးရာဝန်းကျင်မြင့်တင်ရေးအဖွဲ့မှ ဦးဆောင်၍ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဒေသခံကိုယ်စားလှယ်များ ကိုဖိတ်ကြားကာ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးစနစ်ဟု လူသိများသော အလှည့်ကျတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးစနစ် နှင့်ပတ်သက်သည့် လက်ရှိအခြေအနေကိုသုံးသပ်ဆွေးနွေးနိုင်ရန် ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၄-၁၅ ရက်တွင် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ထိုအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ပွိုင့်-ရိုးရာဝန်းကျင်မြင့်တင်ရေးအဖွဲ့အပါအဝင် အခြားအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ကြသော **Resources Rights for Indigenous Peoples(RRtIPs)**၊ ဂရုဏာလူမှုစည်းလုံး ညီညွတ်ရေးအသင်း (KMSS)တို့က ကယားပြည်နယ်၊ ချင်းပြည်နယ်နှင့် နာဂဒေသတို့တွင် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သော ၎င်းတို့၏ သုသေသနစာတမ်းများမှလေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို မျှဝေခဲ့ကြသည်။ မြေယာမဏ္ဍိုင်အဖွဲ့(LCG)မှလည်း ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာနှင့်ပတ်သက်သော နိုင်ငံတွင်းရှိ တည်ဆဲဥပဒေနှင့် မူဝါဒများကို ဆွေးနွေးတင်ပြပြီး သုံးသပ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထို အစည်းဝေးပွဲကို တက်ရောက်လာကြသော ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ မွန်၊ ဓနု၊ ပအိုဝ်းနှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်မှ ကိုယ်စားလှယ်များက ၎င်းတို့၏ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အသီးသီးတွင် လက်ရှိကျင့်သုံးနေသော ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း အလေ့အထများနှင့် နိုင်ငံအတွင်း တည်ဆဲဥပဒေနှင့် မူဝါဒများတို့ကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီး ရက်ဒ်အပါင်းနှင့် နိုင်ငံအဆင့်ဆိုင်ရာ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် ထောက်ခံဆွေးနွေးချက်များ ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြပါသည်။

ထောက်ခံအကြံပြုချက်များ

- ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းဆိုသည်မှာ နိုင်ငံအနှံ့အပြားရှိ တောင်သူလယ်သမားများမှ ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှုနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအစဉ်အလာများကို မှီတည်း၍ သဘာဝနည်းဖြင့် အမျိုးအစားစုံလင်စွာ စိုက်ပျိုးသော ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် စိုက်ပျိုးရေးစနစ်တစ်ခုဖြစ်သည်။
- ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်နေသော တောင်ယာမြေများကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစိုးရမှ တည်ဆဲဥပဒေနှင့် မူဝါဒများဖြင့် အသိအမှတ်ပြုကာကွယ်ပေးသင့်သည်။
- ဓလေ့ထုံးတမ်းမြေယာပိုင်ဆိုင်မှုကို အသိအမှတ်ပြုရန်အတွက် တည်ဆဲဥပဒေများအား ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးရန်သာမက မြေယာဥပဒေများကိုလည်း အမျိုးသားမြေယာအသုံးချမူဝါဒနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲသင့်ပါသည်။
- ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်းအပါအဝင် ဓလေ့ထုံးတမ်းမြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအတွက် မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များသည် နားလည်လွယ်ကူရှင်းလင်းခြင်းရှိရမည်။ ၎င်းမှတ်ပုံတင်ခြင်းသည် တစ်ဦးချင်းပိုင်ဆိုင်မှုကို သာမက ဘုံပိုင်ဆိုင်မှုကိုလည်း ခွင့်ပြုနိုင်ရမည်။
- ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းမြေယာပိုင်ဆိုင်မှုကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ဒေသခံပြည်သူများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစိုးရတို့မှ ရှေ့ဆက်ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်သင့်သည်။
- ဒေသခံပြည်သူများ၏ ဓလေ့ထုံးတမ်းမြေယာပိုင်ဆိုင်မှုကို မှတ်တမ်းတင်နိုင်ရန် အကူအညီပေးပေးသင့်သည်။

ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းသည် တောင်ယာမြေကို မီးရှို့ရှင်းလင်းပြီး စိုက်ပျိုးမြေအဖြစ် တစ်နှစ်မှ နှစ်နှစ်အထိ ထားပြီး နောက် ၎င်းမြေတွင် သစ်တောသစ်ပင်များ သဘာဝအလျောက်ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးလာရန် မြေလုပ်မြေရိုင်းများအဖြစ်ထားသော အလှည့်ကျအနားပေးစိုက်ပျိုးရေးစနစ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ထိုမြေကိုအနားပေးခြင်းသည် မြေဩဇာများ သဘာဝအလျောက် အသစ်တဖန် ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာစေပြီး၊ ကူးစက်တက်သောရောဂါပိုးမွှားများကို ကာကွယ်ပေးရုံသာမက၊ ဒေသမျိုးရင်း အပင်များနှင့် တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များကိုလည်း နားခိုရာနေရာအဖြစ်ဖြည့်ဆည်းပေးသည်။ ၎င်းများသည် သဘာဝအလျောက် ပြန်လည်ရှင်သန်စိမ်းစိုလာသော အနားပေးထားသည့် မြေလုပ်မြေရိုင်းထဲသို့ ဒေသမျိုးစေ့များကို ယူဆောင်လာတတ်ကြသည်။

သင့်တင့်သော မြေအနားပေးသောအချိန်ကာလကျော်လွန်သောအခါ တောင်သူများသည် နောက်တစ်ဖန် ထိုမြေနေရာကိုရှင်း ရန်အတွက် မီးရှို့ရသောကြောင့် တခြားသောမီးလောင်ဖို့ရန် မလိုအပ်သောမြေနေရာများကို မီးမစွဲစေရန် ဂရုတစိုက်ပြုလုပ်ပြီး ကာကွယ်ထားတတ်သည်။ ထိုသို့မီးရှို့ခြင်းဖြင့် ကူးစက်တက်သောရောဂါပိုးမွှားများကို ကာကွယ်သကဲ့သို့ ရရှိလာသောပြာမှုန့် များသည်လည်း မြေဆီမြေနှစ်ကောင်းစေသည်။ အချို့သော တိုင်းရင်းသားအုပ်စုဒေသများမှ တောင်သူများသည် တောင်ယာမြေ အတွင်းရှိ ရှားပါးတန်ဖိုးရှိသောအပင်များကိုချန်ထားပြီး အုပ်မိုးကာဆိုင်းနေသော အကိုင်းအခက်များကိုသာ ကိုင်းချိုင်ကြသည်။

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှုများ။ ။ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်သော တောင်ယာမြေနှင့် အနားပေးထားသောမြေများမှ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ၊ သစ်သီးဝလံများ၊ ဝါးများ၊ ထင်းများ၊ သစ်များ၊ ကြိမ်ပင်များ၊ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ထောက်ပံ့ပေးပြီး တောကောင်များအတွက်လည်း ကျက်စားရာနေရာဖြစ်စေသည်။ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာ လုပ်ကိုင်သောတောင်သူများသည် စီးပွားဖြစ်သီးနှံကို စိုက်ပျိုးသောလယ်သမားများနှင့်ခြားနားပြီး ကောက်ပဲသီးနှံမျိုးစုံကို စိုက်ပျိုးတက်သောကြောင့် သီးနှံအထွက် ကျဆင်းခြင်းနှင့် ဈေးနှုန်းကျဆင်းခြင်း၏ ဘေးအန္တရာယ်များကို လျော့ချနိုင်သည်။ ထို့အပြင် စိုက်ပျိုးသီးနှံအတွက် မျိုးစေ့များ၊ ဓါတ်မြေဩဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေးကဲ့သို့သော အခြားသောဒေသအပြင်က တင်သွင်းလာသည့်အရာများ၊ ငွေကြေးအရင်းအနှီး ချေးယူမှုများ စသည့်အရာများကို မလိုအပ်ခြင်းကြောင့် ကြွေးမြီနှံနှစ်ခြင်း ဘေးအန္တရာယ်များကို လျော့ချနိုင်သည်။

ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ။ ။ တောင်ယာစိုက်ခင်းနှင့် ၎င်း၏မြေလပ်ထားသောနေရာများတွင် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ မြင့်မားသော ကြောင့် အမျိုးမျိုးသော သဘာဝမျိုးရင်းမျိုးစိတ်များ ခိုနားရာနေရာဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တောင်သူလယ်သမား များသည် အမျိုးမျိုးသော ဒေသမျိုးရင်းမျိုးစေ့များကို စုဆောင်းခြင်း၊ အချင်းချင်းဝေမျှခြင်းနှင့် စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးခြင်းအားဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများကို ထုတ်လုပ်အသုံးပြု၍ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းထားခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ကျန်းမာရေးနှင့် အဟာရ။ ။ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမှ တောင်ပေါ်ဒေသရှိ တောင်သူများနှင့် မြို့ပြနေပြည်သူများအတွက် လတ်ဆက်၍ ဇီဝသဘာဝဖြစ်သော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များနှင့် သစ်သီးဝလံများကို ထောက်ပံ့ပေးသည်။

ယဉ်ကျေးမှု။ ။ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်သူများသည် ၎င်းတို့၏ တောင်ယာကို ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးရာတွင် အချင်းချင်း ယိုင်းပင်းကူညီခြင်းကြောင့် ရွာသူရွာသားများအကြားတွင် အပြန်အလှန်ရိုသေလေးစားမှုနှင့် စည်းလုံးညီညွတ်မှုကို တိုးပွားစေရုံ သာမက ယဉ်ကျေးမှုမလေ့ကိုလည်းဖော်ဆောင်ရာရောက်ပေသည်။

ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာနှင့် ပတ်သက်၍ ရင်ဆိုင်နေရသော အခက်အခဲများ

လက်ရှိအစိုးရစနစ်အနေဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးမြေများကို အသိအမှတ်ပြုပေးနိုင်ရန် ထိရောက်သော နည်းလမ်းများ ယနေ့အချိန်အထိ မရှိသေးပါ။ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့် လုံခြုံမှုမရှိခြင်းကြောင့် တောင်သူများ စိုက်ပျိုးရန် လိုအပ်သည့် မြေယာများ ဆုံးရှုံးရပြီး ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်များကို ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိပါသည်။ မြေယာများ ရှားပါးလာ၍ မြေအနားပေးရန် လုံလောက်သောအချိန်မရှိခြင်းကြောင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာ စိုက်ပျိုးရေးစနစ်ထိန်းသိမ်းရန် အခက်အခဲများစွာ ဖြစ်ပေါ်လာရသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလုပ်ပိုင်ခွင့်များ ပေးအပ်ခြင်းကြောင့် ဒေသခံပြည်သူများသည် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာ စိုက်ပျိုးသည့် မြေများဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် ကြုံတွေ့နေရသည်။ သီးနှံတစ်မျိုးတည်း စိုက်ပျိုးသည့် စိုက်ပျိုးရေးစီမံကိန်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ၊ အစိုးရ၏ သစ်ထုတ်လုပ်မှုစီမံကိန်းများနှင့် သစ်တောထိန်းသိမ်းရေး စီမံကိန်းများသည် ဒေသခံတို့၏ မြေနေရာများတွင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ရာ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော တောင်ပေါ်စိုက်ပျိုးရေး စနစ်ကျင့်သုံးရန်အတွက် နေရာလွတ်မရှိတော့ပေ။

ထို့အပြင် သစ်တောများကို အမြဲတမ်းသစ်တောနယ်မြေများအဖြစ် တိုးချဲ့သတ်မှတ်ထိန်းသိမ်းခြင်းကလည်း ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်ရန် မြေနေရာများကို လျော့နည်းစေပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေလုပ်ကွက်များကို သဘာဝသစ်တောထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်သောအခါ ထိုနေရာတွင် တောင်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်းသည်လည်း ဥပဒေကို ချိုးဖောက်ရာ ရောက်သကဲ့သို့ဖြစ်သည့်အပြင် တောင်သူများသည်လည်း သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းနှင့် သစ်တောအတန်းအစားကျဆင်းစေခြင်းဖြစ်စေသူအဖြစ် စွပ်စွဲခံနေရသည်။

တောင်ပေါ်မြေဒေသများတွင် သစ်တောပြုန်းတီးနေခြင်းမှာ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်းကြောင့်မဟုတ်ဘဲ အဓိကအားဖြင့် စီးပွားဖြစ်လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်နေခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ စီးပွားရေးသမားများသည် ဒေသခံပြည်သူတို့၏ မြေနေရာများတွင် တရားဝင်အရသော်လည်းကောင်း၊ တရားမဝင်အဖြစ်သော်လည်းကောင်း သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ဝါးထုတ်လုပ်ခြင်း အပါဝင် မီးသွေးများကိုလည်း ထုတ်လုပ်နေကြသည်။ သစ်ခုတ်သမားများ၏ မဆင်မခြင်သစ်ခုတ်မှုများကြောင့် တစ်ခါတစ်ရံတွင် တောမီးလောင်မှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထို့အပြင် ကျွဲနွားများဖြင့် သစ်တုံးများကို သယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင်လည်း ဒေသခံပြည်သူများ၏ စိုက်ပျိုးသီးနှံမြေများကို ပျက်ဆီးစေပါသည်။ အစိုးရ၏ သစ်ထုတ်လုပ်မှုစနစ်တွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်းကြောင့် ဒေသခံများအနေဖြင့် ဘယ်ဟာသည် တရားဝင်ဖြစ်၍၊ ဘယ်ဟာသည် တရားမဝင် သစ်ထုတ်လုပ်မှုဖြစ်နေသည်ကို ခွဲခြားရန်ခက်ခဲသောကြောင့် သစ်တောကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန်မဖြစ်နိုင်ပေ။ ထို့အပြင် သစ်တောထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ပတ်သက်သော တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုအားနည်းသောကြောင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းပိုင်မြေများကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန် ပို၍ခက်ခဲစေပါသည်။

အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော စီးပွားဖြစ်လုပ်ကိုင်နေခြင်းကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ယိုယွင်းပျက်စီးခြင်းများဖြစ်ပေါ်လာပြီး ဒေသခံပြည်သူများမှ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များဖြစ်သော မြေပြိုမှုများ၊ ရေကြီးရေလျှံမှုများ ထိခိုက်ခံစားရပါသည်။ ထို့အပြင် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်လွန်ကာလတွင်လည်း ပြန်လည်ထူထောင်ရန် ပို၍ခက်ခဲစေပါသည်။ ယနေ့ ကမ္ဘာ့ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် အထက်ပါ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များသည် ပို၍ဖြစ်ပွားလာမည်ဖြစ်ပြီး၊ ထိုကဲ့သို့သော ဘေးအန္တရာယ်များကို ဒေသခံပြည်သူများသည် ခံစားနေရကြောင်း တောင်ပေါ်နေတောင်သူများကလည်း အစီရင်ခံတင်ပြလာကြပါသည်။

ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်းကို မည်ကဲ့သို့ အသိမှတ်ပြုသင့်သနည်း။

ဌာနတိုင်းရင်းသားများ၏ မြေယာအခွင့်အရေးကို အစိုးရ၏ မြေယာဥပဒေများတွင် အသိမှတ်ပြုရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ မြေများကိုလည်း ထိန်းသိမ်းကာကွယ် ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော ဓလေ့ထုံးတမ်းပိုင်မြေများကို ကာကွယ်ပေးသော ဥပဒေသည် အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒနှင့် သဟဇာတဖြစ်သော ဥပဒေဖြစ်ရမည်။ ထို့အတူ အမျိုးသမီးများ၏ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် ဆုံးဖြတ်ပြောဆိုပိုင်ခွင့်တို့ကို အသိမှတ်ပြုရန်လိုအပ်သကဲ့သို့ အားပေးရန်လည်းလိုအပ်သည်။

ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေများကို မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်များသည် လွယ်ကူရှင်းလင်းရမည်ဖြစ်သည့်အပြင် ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုမှ တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ပေးရန်လိုအပ်သည်။ ထို့အပြင် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေများကို ဘုံမြေများအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခြင်းဖြင့် အသိမှတ်ပြုနိုင်ရမည်။

ယနေ့ လက်ရှိဥပဒေမူဘောင်ထဲတွင် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေများကို တရားဝင်အသိမှတ်ပြုသော သင့်လျော်သည့် ယန္တရားမရှိသေးချေ။ ထို့ကြောင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သောနည်းလမ်းများကို အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးရာတွင် နှစ်အလိုက်စိုက်ပျိုးမြေနေရာများကို ယာယီစိုက်ခင်းများအဖြစ် စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးဌာနတွင် နှစ်စဉ်မှတ်ပုံတင်ရန် သို့မဟုတ် မြေအနားပေးနေရာများအပါဝင် စိုက်ပျိုးမြေအားလုံးကို သစ်တောဝန်ကြီးဌာနသို့ မှတ်ပုံတင်ရန်အစရှိသည်ဖြင့် ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့ကြသည်။ အထက်ဖော်ပြပါ နည်းလမ်းနှစ်မျိုးလုံးတွင် အားနည်းချက်များစွာ ရှိနေပါသေးသည်။

ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းမြေပိုင်ဆိုင်မှုကို အသိအမှတ်ပြုရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေများနှင့် မူဝါဒများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရာတွင် အစိုးရ၊ ဒေသခံပြည်သူများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများအကြား ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများကို ထပ်မံ ပြုလုပ်ပြီး ဘုံသဘောတူညီမှုရရှိရန် လိုအပ်သည်။

REDD+ လုပ်ဆောင်ခြင်း ။ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်းက သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း သို့မဟုတ် သစ်တော အရည်အသွေး အတန်းအစားကျဆင်းခြင်းကို အမှန်တကယ်ဖြစ်ပေါ်စေပါသလော။

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲအတွင်း အဖွဲ့လိုက်စုပေါင်းဆွေးနွေးမှု၏ ရလဒ်အဖြေအရ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်းသည် သစ်တောပြုန်းတီးမှုကို မဖြစ်ပေါ်စေပါဟု သဘောတူညီကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စိုက်ပျိုးရမည့်မြေနေရာများကို အသိအမှတ်ပြုကာကွယ်ပြီးလျှင် တောင်သူလယ်သမားများသည် သတ်မှတ်ထားသော စိုက်ပျိုးမြေဧရိယာအတွင်းကိုသာ ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းကြပြီး သစ်တောအတွင်းရှိ အခြားမြေနေရာများကို သိသာစွာ ဝင်ရောက်ကျူးကျော်ခုတ်ထွင်ခြင်းများ မပြုလုပ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သောနှစ်များတွင် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်းက သဘာဝသစ်တောများကို အနည်းငယ်ရှင်းလင်းလျော့နည်းစေခဲ့သည်မှာ မှန်သော်လည်း ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမဟုတ်သော အခြားစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများသည်လည်း ထိုကဲ့သို့ သဘာဝသစ်တောများကို အနည်းနဲ့အများ လျော့နည်းပြုန်းတီးစေသည်သာ ဖြစ်သည်။ သို့သော် အခြားစိုက်ပျိုးရေးစနစ်များကိုမူ သစ်တောပြုန်းတီးစေခြင်းအနေဖြင့် စွပ်စွဲခြင်းမရှိပေ။

ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်းကြောင့် သစ်တောအရည်အသွေး အတန်းအစားကျဆင်းစေခြင်းကိစ္စ၌မူ များစွာ အငြင်းပွားမှုရှိခဲ့ပါသည်။ အငြင်းပွားမှုများတွင် မတူညီသောအမြင်များမှာ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းသည် သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုကို ထိန်းသိမ်းလုပ်ဆောင်သော စိုက်ပျိုးရေးစနစ်ဖြစ်ခြင်းနှင့် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးစနစ်သည် သစ်တောများအတွင်းတွင် လုပ်ဆောင်မှုဖြစ်ခြင်းတို့အပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ငြင်းခုံကြခြင်းဖြစ်သည်။

သစ်တောအရည်အသွေးအတန်းစားကျဆင်းစေခြင်းဆိုရာတွင် လူတို့၏ လိုအပ်ချက်အရ ရွေးချယ်သစ်ခုတ်လှဲမှုနှင့် အလှည့်ကျ စီးပွားဖြစ် သစ်ထုတ်လုပ်မှုတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကိုဆိုလိုသည်။ သစ်လိုအပ်ချက်အတွက် အပင်ခုတ်လှဲပြီး ပြန်လည်စိမ်းစိုလာရန် မြေနေရာထားရှိသော သစ်ထုတ်လုပ်မှုသည် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစနစ်နှင့် အလားတူပြီး ၎င်းနှစ်နည်းလုံးသည် သစ်တောအတန်းအစားကို ကျဆင်းစေနိုင်သော်လည်း အမြဲတမ်းသစ်တောပြုန်းတီးမှုကို တော့မဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် သစ်ခုတ်လှဲခြင်းတို့ကြောင့် သစ်တောအရည်အသွေးအတန်းအစားကို ကျဆင်းစေသော်လည်း ရာသက်ပန်သစ်တောပြုန်းတီးမှုကိုမူ မဖြစ်ပေါ်စေပေ။ သို့ဖြစ်ပါသောကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်းသည် အခြားသောစိုက်ပျိုးရေးစနစ်ကဲ့သို့ စိုက်ပျိုးရေးစနစ်တစ်ခုဖြစ်နေသောကြောင့် သစ်တောဖြစ်တည်မှုကို ထိခိုက်မှုပြုသည်ဟု ပိတ်ပင်ခြင်းမှာမူ မပြုလုပ်သင့်ပေ။

နောက်ဆက်တွဲအနေဖြင့်

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင်တက်ရောက်လာသူများက ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းမြေပိုင်ဆိုင်မှုကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန်အတွက် အောက်ပါအတိုင်းအကြံပြုခဲ့ကြသည်။

- ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းမြေပိုင်ဆိုင်မှုကို အသိမှတ်ပြုနိုင်ရန်အတွက် ဒေသခံပြည်သူများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ(NGOs)၊ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များနှင့်အတူ ဆွေးနွေး၍ မူဝါဒဆိုင်ရာ ဘုံသဘောတူညီချက်ကို ရယူသင့်သည်။
- ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းမြေပိုင်ဆိုင်မှုများကို မှတ်တမ်းတင်၍ မှတ်ပုံတင်မည့်မြေယာများကို မြေပုံရေးဆွဲထားရမည်။ မှတ်တမ်းတင်ခြင်းကို ဒေသခံပြည်သူများမှ မိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ကျင့်သုံးနေသည့်စနစ်များကို သုတေသနပြုလုပ်ပြီး မည်ကဲ့သို့ အသိအမှတ်ပြုသင့်ကြောင်းကို ထောက်ခံဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်နိုင်သည့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုလုပ်ငန်းစဉ်၏ ကဏ္ဍတစ်ခုအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။
- ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေများနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းပိုင်ဆိုင်သောမြေများကို သုတေသနစစ်တမ်းကောက်ယူရမည်။

အလှည့်ကျ မြေအနားပေးတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးစနစ်(ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာ)နှင့်
ရက်ဒ်အပါင်းဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲသို့ လာရောက်ပါဝင်တက်ရောက်သူများ

No	Name	Gender	Ethnicity	Position	Organization/ Region
1.	U Sein Ti	Male	Mon	Director	MSDN
2.	Min Soe	Male	Burma	SE Officer	UN-REDD
3.	Saw Du Du	Male	Gheba Karen	Member	Gheba Affair
4.	Saw Junip	Male	Gheba Karen		Gheba Affair
5.	Mr. Paing Kui	Male	Chin	-	Social Development for Remote Area
6.	Ms. Khin Thiri Htun	Female	Burma	MAE Consultation	RECOFTC
7.	Saw Jonny Min	Male	Karen	-	KEAN
8.	Naing Win Aung	Male	Karen	-	DGGC
9.	U Ku Grar Piner	Male	Kayan	-	KMSS LoiLaw
10.	Daw Annge Zey	Female	Kayan	-	KMSS LoiLaw
11.	Julia Fogrent	Female	-	-	RRHP
12.	Naing Lin Oo	Male	Burma	-	FREDA
13.	May Zun Phoe	Female	Burma	Project assistant	FOW
14.	Aung Naing Soe	Male	Rahkine	Coordinator	NYF
15.	L Gum Ja Htun	Male	Kachin	Member	LEGACY
16.	Khin Hnin Myint	Female	Burma	Program Coordinator	UN-REDD
17.	Mi Ka Moon	Female	Mon	Coordinator	ECDF
18.	Bawk Ja	Female	Kachin	Chairman	တောင်သူဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိမ်းသိမ်းရေး
19.	Mai Khine Win Yee	Female	Chin	Secretary	Asho Chin Women Organization
20.	Elenn Hunt	Male	-	LCE	-
21.	Saw Taw La	Male	Karen	-	Bago Yoma Care
22.	Yarku	Male	Naga	Chairman	NLD
23.	Karlaw	Male	Naga	EC Township	NLD
24.	Zel Daung	Male	Kachin	Admin & Logistic	POINT
25.	Dr. Kyaw Tint	Male	Burma	Chairman	ECCDI

No	Name	Gender	Ethnicity	Position	Organization/ Region
26.	U Myo Lwin	Male	Burma	Co-Secretary	MFA
27.	U Ignatio	Male	Kayan	Staff	KMSS Loikaw
28.	U Io Warnt	Male	Kayan	Farmer	KMSS Loikaw
29.	M.Roseta	Male	Kayan	Farmer	KMSS Loikaw
30.	U Myo Tant	Male	Burma	-	D.C.G.C
31.	Htu San	Female	Kachin	Development Program Coordinator	KBC-HDD
32.	Man Yaw Han	Male	Karen	-	-
33.	Lawha Seinpaing	Female	Chin	Secretary	တောင်တန်းဒေသဂေဟစနစ် ထန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအသင်း
34.	Daw Phyto Phyto San	Female	Burma	National Consultant	FAO
35.	U Myo Thant	Male	Burma	Head of Farmer Dep.	D.C.G.C
36.	Paing Htet Thu	Male	Burma	Program Assistant	MERN
37.	Naw Janet Gyi	Female	Karen	Staff	IPEN
38.	Lin Haung	Male	Chin	Coordinator	POINT
39.	Naw Khin Moe Aye	Female	Karen	Senior Program Officer	POINT
40.	Khun La Yaung	Male	Pa-O	Program Assistant	POINT
41.	Pyae Phyto Maung	Male	Da Nu	Volunteer	POINT
42.	Naw San Aung	Male	Kachin	Volunteer	POINT
43.	Nu Ra	Female	Kachin	Volunteer	POINT
44.	Eh Thaw Tu	Male	Karen	Intern	POINT
45.	Hsar Law Eh Paw	Female	Karen	Intern	POINT
46.	Chris Erni	Male	Swiss	Admin	-
47.	Myo Ko Ko	Male	Karen	Program Manager	POINT
48.	Naw Ei Ei Min	Female	Karen	Director	POINT

အလှည့်ကျ မြေအနားပေးတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးစနစ်(ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာ)နှင့် ရက်ဒီအပိုင်းဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲသို့ တက်ရောက်ပါဝင်သူများ၏ မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများ

ပွိုင့် (ရိုးရာဝန်းကျင်ဖြင့်တင်ရေးအဖွဲ့)

အမှတ် (၆၈၇)၊ ကြို့ကုန်း စလမ်း(တောင်)၊ အရှေ့ကြို့ကုန်း၊ အင်းစိန် - ရန်ကင်း၊ ရုံးဖုန်း / ၀၉-၂၅၄ ၂၄၉ ၄၉၄
ဖေ့(စ်)ဘွတ်လိပ်စာ / <https://www.facebook.com/PromotionOfIndigenousandNatureTogether>
အင်တာနက်လိပ်စာ / www.pointmyanmar.org၊ အီးမေးလ် / point.org.mm@gmail.com